

50
UITNODIGING

JAAR HVV

Keukens • Badkamers • Toiletten

Dick Blenk

George Stephensonweg 21 f

3133 KJ Vlaardingen

010-4359093 / 06-20597239

aannemingsbedrijf a. van der lugt b.v.

nieuwbouw

verbouw

renovatie

vlaardingen

010-434 25 44

www.avanderlugt.nl

Westhavendomein

Vastgoed & VvE Beheer

Volledige ontzorging voor vastgoedeigenaars en VvE's

Westhavenplaats 40a • 3131 BT Vlaardingen • Tel.: 010-2477477 • E-mail: info@westhavendomein.nl

www.westhavendomein.nl

Vlascom CV

Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:

Schadeverzekeringen

Watersportverzekeringen

Levensverzekeringen, Pensioenen

Financiële planning

Schadebegeleiding

Financiering, scheepshypotheke

Vermogensbeheer

Fisc-ad

Fiscale en administratieve dienstverlening

J.A. Janson

fiscaal adviseur

Plein 1940 nr 47
3135 PR Vlaardingen
tel: 010 435 92 67
fax: 08 4220 69 33
e-mail: fiscad@hetnet.nl
www.fiscaaladviseurs.nl

STOUT

GRAFISCHE DIENSTVERLENING

Tel. 010 - 248 06 03 • www.stout.nu

Korte Hoogstraat 4a
3131 BK Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

**Voor alle
molenproducten en
broodmixen gaat u
naar Aeolus!**

*Kijk op www.aeolus.nl voor het
hele assortiment*

Kortedijk 16
3134 HB
Vlaardingen
T : 010 434 61 31
E : info@aeolus.nl
I : www.aeolus.nl

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 17,50. Voor leden woonachtig buiten Vlaardingen € 25,00 en dat is dan inclusief portokosten. Het bankrekeningnummer van de vereniging is NL44 INGB 0000 750 978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Lidmaatschap

Het verenigingsjaar loopt gelijk met het kalenderjaar. Lid worden kan het gehele jaar door. Kortings op de contributie bij lid worden in de loop van het jaar is niet mogelijk. Wel worden dat jaar reeds uitgegeven publicaties dan nagezonden.

Opzegging

Opzegging van het lidmaatschap dient schriftelijk bij de ledenadministratie te geschieden of via een email naar info@hvv-vlaardingen.nl. Een opzegging kan direct ingaan of aan het eind van het jaar. Restitutie van contributie wordt niet verleend. Leden die hun contributie niet voor of op 31 december hebben voldaan worden automatisch uit het ledenbestand verwijderd.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

Dhr. W.C. den Breems, voorzitter
Dhr. E. van Rongen, secretaris
Dhr. C. Maarleveld, penningmeester
Dhr. A.W.J. Andriessen, 2e penningmeester
Dhr. J. van Elk, 2e voorzitter
Dhr. A. Ouwendijk, ledenactiviteiten
Mw. M van der Hoek, notuliste, aspirant-bestuurslid
Dhr. M. Carree, aspirant-bestuurslid

Contactadres / losse verkoop publicaties:

Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Ledenadministratie:

Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Adres ledenactiviteiten:

Havenstraat 39c
3131 BD Vlaardingen
telefoon (06) 55 532 655
b.g.g. (010) 434 2474

Redactie Tijd-Schrift:

E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
M. Carree
Mw. G. van der Weijden
F. Wittkampf

Redactie-adres:

Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag per e-mail:
info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992

© Historische Vereniging Vlaardingen

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl - www.begraafplaatsmaus.nl
E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

Inhoud

Redactioneel 3

Hartelijk gefeliciteerd!
Wout den Breems 4

**“De bijdrage van de historische vereniging
aan de stad Vlaardingen is ongekend groot!”**
Hans Versluijs 10

Proficiat Historische Vereniging!
Harm Jan Luth 14

25 jaar ServiceTeam Vlaardingen
Arjan Romers 20

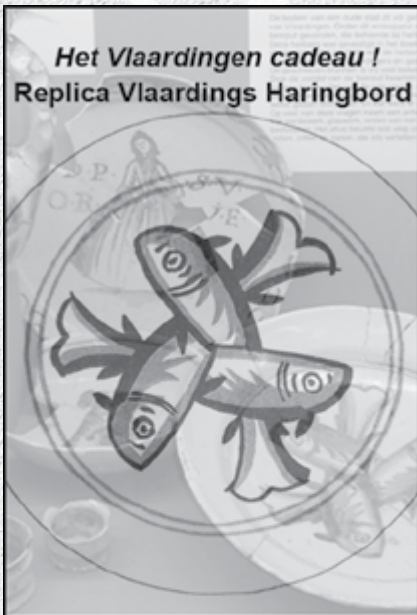
Boekbespreking 24

Ledenactiviteiten 29

Omslag: De vereniging bestaat 50 jaar en dat vieren we op 21 januari 2017 met feestelijke Open Dag. De tekening werd geleend van het jubileumjaarboek 2012 naar een prent van het kunstenaarsrechtspaar Midde-righ-Bokhorst.

Het Vlaardingen cadeau !
 Replica Vlaardings Haringbord

het waaigat
 woon-ideeënwarenhuis

Markt 57 Vlaardingen tel. 010-4343685
www.waaigatwonen.nl

**“De Vlaerdinger”
 Touringcarbedrijf**

Rode Kruislaan 33
 3135 WC Vlaardingen
 Telefoon +31 (0)10 - 449 03 70
 Mobiel +31 (0)6 - 53 79 10 23
 E-mail info@devlaerdinger.nl

Memobeeld Digitaal Erfgoed
 Creating Digital History

Digitaliseren van Video Tapes, 35mm Dia's en
 8 mm en 16mm Film

Informeer naar de mogelijkheden en bel
 010 - 460 3000
 of kijk op: www.memobeeld.nl

Studio: Aletta Jacobskade 106
 3137 TC Vlaardingen

Westkaai
 VOOR LUNCH & DINER

**Stijlvol lunchen en dineren
 voor een prettige prijs**

Restaurant Westkaai, Westhavenkade 10, 3131 AB Vlaardingen
 T 010 - 248 70 18 E info@westkaai.nl I www.westkaai.nl
 Openingstijden: ma. t/m za. v.a. 12.00 uur (keuken: 12.30 - 22.00 uur), zondag v.a. 15.00 uur.

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken

Markgraafaan 135
 3131 VL Vlaardingen
 Tel: 010 43 43 704

JAC. VERKUIL
 BLOEMSIERKUNST

**DIJKSHOORN
 EUROMOVERS**

AL MEER DAN
50 JAAR
 VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL
 TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: +31 (0)10-2480522

GOUD!

De HVV bestaat in januari 2017 vijftig jaar. Ons gouden jubileum dus. En dat gaan we uiteraard vieren, met een feestelijke ‘Vlaardingen-dag’ op 21 januari, waarop we, net als bij voorgaande jubilea, in het schoolgebouw van het Geuzencollege in de Westwijk u een scala aan activiteiten voorschotelen: foto's, films, boeken, maquettes, historische, genealogische en ‘groene’ organisaties: het wordt een rijk gevulde dag. En hopelijk kunnen we dan weer een aantal nieuwe leden inschrijven, want hoe meer leden, des te sterker staat de HVV. En dat is, ook na 50 jaar, nog steeds nodig. Maar daar gaan we het nu eens niet over hebben. Dit Tijd-Schrift staat in het teken van jubileren. Daarom een tweetal felicitatie-bijdragen van wethouder Hans Versluijs en stadsarchivaris Harm Jan Luth. En heel veel foto's. De HVV heeft zelf een grote collectie foto's (die we nog steeds ooit eens digitaal beschikbaar willen stellen) en we kunnen putten uit de collectie van het Stadsarchief. Daarnaast heeft onze voorzitter Wout den Breems ook een grote privé verzameling. En uit die drie collecties heeft hij een serie foto's uitgezocht die zo'n beetje een tijdsbeeld geven van de afgelopen 50 jaar HVV. Daarbij ligt de nadruk op foto's die uniek zijn en nog niet eerder gepubliceerd. En dat bezorgt u, als lezers, ongetwijfeld veel kijkplezier.

De HVV is niet de enige die jubileert. Dit jaar bestaat het ServiceTeam Vlaardingen 25 jaar – een mooi zilveren jubileum. Daarom in dit Tijd-Schrift de geschiedenis van deze organisatie.

Tot slot, we schreven het al diverse malen: volgend jaar nemen twee bestuursleden met een bijzonder lange staat van dienst, Wout den Breems en Arie Ouwendijk, afscheid van het bestuur. Dat betekent dat we in ieder geval nog één nieuw bestuurslid nodig hebben (Michel Carree is nu aspirant-bestuurslid en zal volgend jaar worden benoemd), maar wat nijpender is: wij hebben een nieuwe voorzitter nodig! Onder de huidige bestuursleden is niemand die ‘de nieuwe Wout’ kan of wil worden (als dat al kan....), dus we zoeken nog steeds iemand die deze taak, na een gedegen inwerkperiode, op zich kan nemen. Laat de gouden HVV niet in de kou staan!

Eric van Rongen
 Eindredacteur

Mededelingen van het bestuur

Aanvankelijk zag het er naar uit dat tijdens de jubileumviering het Groot Vlaardings straatnamenboek gepresenteerd zou worden.

Echter, door de veelheid van straatnamen tot in het verre verleden en de grote schakering aan foto's blijkt de omvang van het boek zo groot te zijn dat die datum helaas niet gehaald kan worden. Natuurlijk wordt er hard aan doorgewerkt om dit unieke boek in de loop van het jubileumjaar het licht te doen zien.

Het bestuur wil de lezers er op wijzen dat niets van onze uitgaven, dus Tijd-Schrift en Jaarboek, mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, de HVV dus. Dat geldt ook voor het inscannen van foto's en/of tekst en die op Facebook of andere internet sites zetten!

Hartelijk gefeliciteerd!

Wout den Breems

Geachte leden van de Historische Vereniging Vlaardingen (HVV):

Hartelijk gefeliciteerd met ons gouden jubileum!

50 jaar **Historische Vereniging Vlaardingen**. Het waren voor de HVV boeiende, intensieve, maar niet altijd gemakkelijke jaren. Opeenvolgende bestuurders en commissieleden hadden vaak de handen vol aan het uitgeven van de mooie publicaties als het verenigingsblad Tidschrift, het Historische Jaarboek Vlaardingen en het verzorgen van interessante lezingen en excursies, enzovoort. Ook de inzet voor het

bewaken van ons erfgoed vergde veel aandacht. Terwijl de sloopkogel alsmaar beukte op alles wat in Vlaardingen in de weg stond, liet de HVV voortdurend weten dat we toch zorgvuldig om moeten gaan met ons erfgoed. Een goede samenhang van oud en nieuw in de stad, goed kijken waar herbestemming van gebouwen mogelijk is heeft de HVV altijd voor ogen gehad. Zo deed en doet iedereen dit werk met veel plezier. En de grote waardering van de HVV-leden voor al deze inspanningen heeft natuurlijk altijd bijgedragen aan het enthousiasme van bestuurders en commissieleden.

In de zestiger jaren moest het roemrijk visserijverleden van onze Haringstad plaats maken

Begin jaren '60 zijn op de kade van de Koningin Wilhelminahaven en in de haven voor rederij Hoogendijk Jbz. nog stille getuigen van het Vlaardings visserijverleden zichtbaar. (Foto: G. Kalkman, collectie HVV)

De oost-west verbinding door het stadscentrum moet nog tot stand komen: hier staan de panden van o.a. foto Boer, Van der Meer & Schoep en rechts het Zeemanshuis nog fier overeind. De Opel Blitz had nog volop de ruimte. In die tijd was het maken kleurendia's in zwang; die laten een bijzondere kleurschakering zien. (Foto: collectie HVV; fotograaf onbekend)

voor grote industriële ontwikkelingen. Vlaardingen groeide in rap tempo uit van een stad die eerst de grootste en belangrijkste visserijplaats van Nederland was, tot de derde havenstad van Nederland. Het bracht veel nieuwe werkgelegenheid en arbeiders uit het gehele land werden aangetrokken. Nieuwe woonwijken verrezen rondom het historische centrum van Vlaardingen. Helaas moesten daarvoor veel historische boerderijen het veld ruimen. In de nieuwe wijken en ook op plekken in de stad, lieten bedrijven woningen bouwen voor hun medewerkers. Vlaardingen mocht zich in die tijd de Wederopbouwstad van Nederland noemen en was door het aantrekken van gerenommeerde architecten zelfs een voorbeeldstad. Door de deze grote omslag kreeg de stad weer nieuwe bekendheid. Zelfs internationaal was daar aandacht voor. Ja zeker, de Vlaardingers wisten van aanpakken en hoe je moest omschakelen en ook hoe je je stad op de kaart moet zetten. Het gevolg van deze expansiedrift was wel dat de visserijgeschiedenis geheel onder de noemer nostalgie kwam te liggen. We refereren er nu nog wel aan in de vorm de 'Haringkunstwerken' en dergelijke, maar ècht is het niet meer. Zeker ook niet als men de nog de oude visserijpanden laat verpauperen en slopen. Ons Historisch Erfgoed! Maar de tijd schrijdt voort en inmiddels zijn ook de industriële bekendheid en de unieke wederopbouwprojecten nostalgie geworden!

Ik breng u een aantal van die bedrijven in herinnering: Hollandia Melkfabrieken, Sunlight, ENCK ("De Super"), Havenbedrijf Vlaardingen-Oost (HVO). Zij namen eens de plaats in van de roemrijke visserijbedrijven. Ja, en dan moeten we nu ook Unilever Research aan het rijtje toevoegen, de grootste wederopbouw werkgever uit die tijd en van nu voor Vlaardingen. Het bedrijf gaat Vlaardingen verlaten!!

Door al die nieuwe ontwikkelingen in de zestiger jaren groeide Vlaardingen uit tot een bruisende stad. In de nieuwe woonwijken kwamen winkelcentra, kerken en maatschappelijke voorzieningen. Er werd een oost-west verbinding aangelegd in de vorm van een viaduct dwars door Vlaardingen, met daaronder een winkelcentrum. Vlaardingen werd een stad waar het goed werken en leven was. Echter, daarvoor moest wel een flinke tol worden betaald. In het centrum verdween veel historische bebouwing, de Westhavenkade en Hoogstraat werden doorboord en historische panden waaronder het bijzondere Van Leydenshofje werden met de grond gelijk gemaakt. Er bleef nog maar weinig over van het oude Vlaardingen.

Zo is 50 jaar geleden de HVV opgericht als reactie op de toenmalige sloopwoede en nu na 50 jaar blijkt die noodzaak voor het bestaan

De drie oprichters van de HVV: links Jan Anderson, midden Arie Bijl, rechts H.K. van Minnen.
(Foto's: collectie Stadsarchief Vlaardingen)

van een historische vereniging nog steeds actueel. Gelukkig is er in de loop van de jaren een omslag gekomen in het historisch bewust zijn en het zichtbaar houden van de identiteit van de stad door middel van zijn bijzondere historisch erfgoed. Er ontstonden overlegvormen tussen de HVV en de gemeente en er zijn met elkaar mooie resultaten bereikt. De toewijzing van het Beschermd Stadsgezicht en het project Beeld Bepalende Panden zijn daarvan goede voorbeelden. Zo heeft de HVV zich ook ingezet voor behoud van de Watertoren en de Brandweerkazerne, is het Oude Thuis niet gesloopt en komen er in het Hollandia-gebouw appartementen. Ook het oude visserijpakhuis aan de Vettenoordsekade is nu prachtig geïntegreerd in het museum Vlaardingen. Dit zijn redelijk recente zaken, maar de HVV heeft zich in een wat verder verleden ook ingezet voor behoud van de bebouwing aan de Maassluissedijk, van het woningblok

Nunquam Perfectum en het Weeshuis. Mooie resultaten zijn bereikt met het participeren in de werkgroepen voor het opknappen van het Hof, Oranjepark en begraafplaats Emaus. Voor laatstgenoemde is een groot inventarisatieproject opgezet en is een website gemaakt. De HVV heeft de gemeente verzocht deze mooie groene plekken midden in de stad aan te wijzen als gemeentelijk monument.

De wederopbouwperiode ligt alweer lang achter ons en het 'Actieplan Wonen' heeft zijn intree gedaan. Dus moeten we weer alert zijn op ons erfgoed, waar nu ook dat uit de wederopbouwperiode onder valt. Maar zoals al gezegd, de overlegvormen zijn constructief en laten resultaten zien. Vlaardingen is een mooie stad, waar met ons erfgoed beter wordt omgegaan dan voorheen. Maar waakzaamheid blijft geboden, want wie het verleden niet kent, zal geen greep krijgen op de toekomst.

steeds meer in om oude pakhuizen te herbestemmen, stadsreparatie toe te passen en historisch erfgoed nog meer tot zijn recht te laten komen tussen nieuwbouw. Zo laat je de veranderingen en opbouw van een stad zien en waardoor hij alleen maar aantrekkelijker wordt.

Op 20 januari 1967 werd de HVV opgericht. Al in 1964 trok Jan Anderson daarvoor aan de bel bij het gemeentebestuur. Later spannen ook Krijn Bouwman en Alewijn Verboon zich in voor de oprichting van een vereniging, maar uiteindelijk waren het Jan Anderson, Arie Bijl en Hendrik Karel van Minnen die de vereniging oprichtten. Op die eerste vergadering op 20 januari 1967 in de burgerzaal van het gemeentehuis werden direct al 90 leden ingeschreven. In de loop van het jaar groeide dat aantal snel en werd de basis gelegd voor een niet meer weg te denken Historische Vereniging Vlaardingen.

Bijzonder te vermelden is, dat van die oprichters Jan Anderson dit jubileum nog mee mag maken. Wij feliciteren hem dan ook met dit prachtige Gouden Jubileum.

De bouw van de flatgebouwen aan de Koninginnelaan en de Lepelaarsingel in 1967.
(Foto: G.L. de Losanne, collectie HVV)

Linkerpagina:
De Hoogstraat in oude
sferen. Kort hierna zijn
deze panden afgebro-
ken om plaats te maken
voor de doorbraak naar
het Liesveldviaduct.
Boekhandel Den Draak
is al verhuisd naar het
Veerplein. Daar-
naast het voormalig
verenigingsgebouw
en kostervoning van
de gereformeerde
Kuiperstraatkerk en de
herenmodewinkel van
L. Kornaat.
(Foto: collectie HVV,
fotograaf onbekend)

Boven:
Ook hier alleen nog
nostalgie. Het pand
van apotheek Wal-
rave links en rechts
de tabakswinkel van
Van Tol wachten op de
slopershamer.
(Foto: collectie HVV,
fotograaf onbekend).

Onder:
De Prinses Juliana-
brug werd in mei 1992
gesloopt en vervan-
gen door de huidige
voetgangers/fietsbrug.
Vanwege technische
gebreken was het
onverantwoord om de
oude brug nog langer
in bedrijf te houden.
(Foto: Wout den
Breems)

Wethouder Hans Versluijs:

“De bijdrage van de historische vereniging aan de stad Vlaardingen is ongekend groot”

Allereerst wil ik u, de leden van de Historische Vereniging Vlaardingen, van harte feliciteren met het 50-jarig jubileum! Wat een mijlpaal en wat een inzet voor het behoud van cultureel erfgoed! En al jaren één van de grootste verenigingen van de stad, dat zegt iets over hoe belangrijk het onderwerp gevonden wordt, en het behoud van historische panden in de stad.

In de jaren '60 was er de ambitie om van Vlaardingen een echt grote stad te maken met zo'n 120.000 inwoners. Dit elan maakte dat de plannenmakers weinig oog hadden voor historisch waardevolle structuren en gebouwen. Bestuurders wilden vooruit, en één van de

speerpunten was de verbinding tussen oost en west. Het gevolg was de bouw van het Liesveldviaduct dwars door de oude binnenstad. We zien dergelijke ingrepen ook in andere steden terug, maar deze in onze stad maakte heel veel los. De oprichting van de Historische Vereniging Vlaardingen werd een feit en dat was kennelijk nodig om de sloopdrift te temperen.

Betrokkenheid en kennis

Door de jaren heen heeft de Vereniging veel inwoners weten aan te spreken en betrokken bij het verenigingsleven. De commissies werkten hard aan plannen om de gemeente ervan te overtuigen dat het ook anders kan en ook moet in het belang van de stad en zijn

inwoners. De Vereniging heeft vooral ook veel gedaan aan draagvlak en door een grote hoeveelheid publicaties gezorgd voor verdieping van de kennis en bekendheid van de cultuurhistorie. De gemeente is dan ook erg blij een dergelijke betrokken vereniging in de stad te hebben, de bijdrage aan de stad Vlaardingen is ongekend groot!

In gesprek blijven

Ik ken de Historische Vereniging nu al 10 jaar als wethouder van Vlaardingen, en kijk terug op een periode waarin veel gebeurd is. Bij mijn aantreden waren de gevolgen van de eenzijdige woningvoorraad de reden voor het opstellen van het Actieplan Wonen. Dat de gemeente hiermee nota bene in crisistijd kans zag samen met de woningcorporaties het goede voor de stad te doen vind ik nog steeds bijzonder. Een ander punt wat speelde in mijn beginperiode was de kwestie van de omgang met cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. De sloop van de Technische School was het dieptepunt in de relatie van de gemeente en de Historische Vereniging. Toch zijn we in gesprek gebleven en dat is ook iets wat ik van belang vind. De Vereniging komt op voor het belang waar zij voor is opgericht, en dat is niet meer dan terecht. Aan de andere zijde dient de gemeente de vele belangen die er zijn naast elkaar te leggen en een goede afweging te maken.

Toekomst

Bestuurlijk en politiek is er al jaren een groeiend besef van het belang van historisch erfgoed voor de aantrekkelijkheid en betekenis van de stad. We hebben dat belang, in gezamenlijke inspanning met de HVV onder andere verankerd in het beschermd stadsgezicht

en de lijst beeldbepalende panden. Nu zijn we met elkaar een voorstel aan het voorbereiden voor het aanwijzen van een aantal gemeentelijke monumenten. Zo zijn er nog veel meer voorbeelden te noemen, en ik kijk dan ook tevreden terug op deze periode. Een belangrijke factor in die samenwerking vormt de bezielende leiding en inzet van Voorzitter Wout den Breems. Erg bedankt Wout!

Dat brengt mij op de toekomst. Want zonder boegbeeld en betrokken vaandeldrager ziet het komende lustrum van de vereniging er zorgelijk uit. Ik wens de vereniging toe dat u een nieuwe voorzitter bereid en in staat vindt om met evenveel elan en inzet het stokje over te nemen. Want dat is goed voor de stad. We hebben als stad betrokken bewoners nodig die ervoor zorgen dat hun belangen goed worden vertegenwoordigd in de besluitvorming. Ik wens de vereniging een goede toekomst toe en veel succes!

Hans Versluijs
Wethouder van Vlaardingen

De voorbereidingen voor de grootscheepse stadsvernieuwing zijn in volle gang. Op deze foto van rond 1960 een blik op de Kuiperstraat, met op de voorgrond de voormalige rokerij van Kornaat. Daarachter is de Gedempte Biersloot zichtbaar.

(Foto: J. van der Heul, collectie HVV)

Op 24 februari 2016 overhandigde wethouder Hans Versluijs de eerste schildjes voor beeldbepalende panden aan de bewoners van de Kortedijk.
(Foto: Wout den Breems)

Het Buizengat, waar in
de jaren '70 nog volop
op de scheepswerven
wordt gewerkt.
(Foto: G. Kalkman,
collectie HVV)

Aan de Koningin
Wilhelminahaven
Z.O.Z.Z. is nog volop
visserijactiviteit. Later
zullen hier de tanks
van de Nieuwe Matex,
het huidige Vopak
komen.
(Foto: G. Kalkman,
collectie HVV)

Rechterpagina: Een
unieke foto van Het
Pad en de Hoog-
straat voor de grote
doorbraak met het
Liesveldviaduct. De
foto is genomen vanaf
het pand waarin aan
de Hoogstraat de ge-
zusters De Raven hun
winkel hadden.
(Foto: J. van der Heul,
collectie Wout den
Breems)

Proficiat Historische Vereniging!

Harm Jan Luth, stadsarchivaris

Het feestelijke tiende lustrum oftewel het gouden jubileum van de Historische Vereniging Vlaardingen is een hartelijke felicitatie waard. Bij dezen!

Samenwerking

In mijn hoedanigheid van stadsarchivaris van onze goede stad Vlaardingen wil ik hier bij dat jubileum graag met name kort aandacht geven aan de voortreffelijke samenwerking die al vanaf het prille begin bestaat tussen de HVV en 'het Archief'.

Zo werd bij de oprichtingsvergadering onder leiding van oud-wethouder H.K. van Minnen op 20 januari 1967 in de Burgerzaal van het stadhuis, door ruim honderd belangstellenden gekeken naar 'oude films van het Gemeentearchief'.

In eerste instantie was die samenwerking

gemeente-HVV niet voor de hand liggend, omdat de vereniging immers juist werd opgericht naar aanleiding van het in haar ogen verkeerde beleid van de gemeente Vlaardingen. Maar blijkbaar heeft men dat goed gescheiden weten te houden van de omgang met de Gemeentelijke Archiefdienst, later Stadsarchief, weer later sectie Stadsarchief en Archeologie, nu sectie Stadsarchief en binnenkort team Erfgoed van de gemeente Vlaardingen.

Jaarboek

Met name de in 1971 aangetreden archivaris Theo J. Poelstra heeft zich sterk gemaakt voor samenwerking en hij was het ook die in 1975 het idee opvatte jaarlijks een Historisch Jaarboek uit te brengen. Toevallig beschikte de gemeente toen net over een potje van 18.000 gulden, welk bedrag geschonken was door de Stichting voor Huishoudelijke en Gezinsvoorziening toen zij werd opgeheven.

Eerst wilde burgemeester Heusdens dat bedrag besteden aan een historische film over Vlaardingen, maar daar bleek het bedrag bij lange na niet haalbaar voor. Toen besloot de gemeenteraad op 11 augustus 1976 het te gebruiken als startkapitaal voor het Historisch Jaarboek.

Poelstra die – bijgestaan door een adviserende commissie uit de HVV – de redactie voerde, kon aan de slag en in 1977 kwam het eerste jaarboek uit. In de eerste vijf edities van het jaarboek staat voorin dat het uitkwam 'onder redactie van de gemeentearchivaris'. Omdat dat op den duur een te grote belasting voor Poelstra werd, kwam er in 1982 een redactiecommissie, bestaande uit twee mensen van het Gemeentearchief en twee van de HVV en vanaf dan staat er voorin: 'een gezamenlijke produktie van Gemeentelijke Archiefdienst en Historische Vereniging Vlaardingen'. Dat zou zo duren tot 1985, want dan lezen we: 'een produktie van de Historische Vereniging Vlaardingen met medewerking van het Stadsarchief'. In het jaarverslag van de HVV heet het: 'priori-

teitenstelling op het Stadsarchief dwong aldaar tot het afstoten van de redactionele medeverantwoordelijkheid'. Na de helpende hand van de gemeente is het Jaarboek na negen jaar dan dus de volledige verantwoordelijkheid van de HVV geworden. Wel leverde het Stadsarchief van 1985-1999 nog de kronieken van het voorgaande jaar en van vijftig jaar geleden en van 2000-2013 de kroniek van het voorgaande jaar. Sinds 2014 worden beide kronieken door vrijwilligers samengesteld, maar dat gebeurt wel nog steeds ten Stadsarchieve.

Een fraai citaat van de al genoemde stadsarchivaris Poelstra in het eerste Jaarboek uit 1977 mag hier niet onvermeld blijven: 'Wij willen dat het Jaarboek ertoe zal bijdragen dat de burgers zich bewust zijn van hun leefomgeving. Daarbij is historisch-cultureel besef onmisbaar. Moge Vlaardingen met zijn jaarboek een gouden periode van daadwerkelijke geschiedbeoefening intreden. Moge ook het verschijnen van het Historisch Jaarboek Vlaardingen een jaarlijks festijn worden, waarnaar door duizenden wordt uitgekeken!'

In 1977 kwam het eerste Historisch Jaarboek uit. Toenmalig voorzitter Jan Anderson overhandigde het boek aan burgemeester W. Kieboom.

De eerste voorzitter van de HVV was architect Gilles Geluk. Hij was voorzitter van 1967 tot 1970.

Daarna volgden hem als voorzitter op: Mari den Draak (1970-1976), Jan Anderson (1976-1982), Paul Westerdijk (1982-1984), Klaas van Netten (1984-1990) en Wout den Breems (1990-heden).

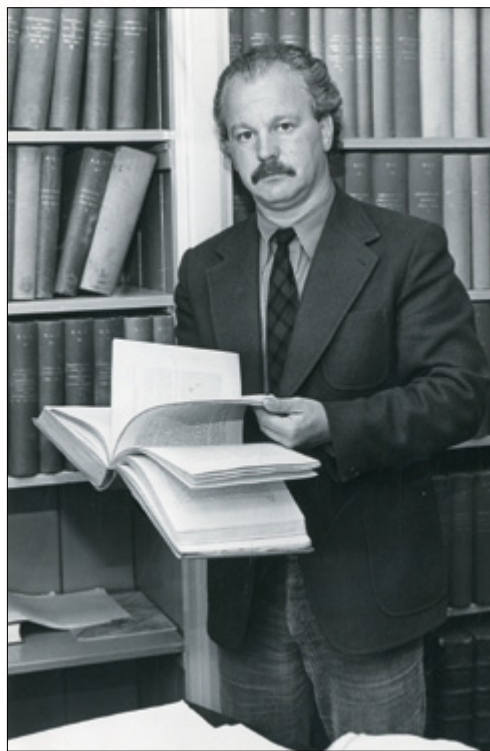
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Verder

Dat was dan een kort exposé over het jaarboek, waarvan velen de HVV kennen, maar het Stadsarchief werkt ook anderszins veel en in goede harmonie samen met de HVV in het besef dat wij ons beide inzetten voor hetzelfde doel: het tonen, uitleggen, bewaren en vastleggen van de geschiedenis van onze goede stad. Komt de HVV bijvoorbeeld met het plan voor een Callenburgh-bord, dan levert de stadsarchivaris de tekst. Wil de gemeente graag een digitaal monument met alle namen van hen die omkwamen in de oorlog, dan gaat ze ook bij de HVV te rade, et cetera.

Met een andere geleding van de gemeente Vlaardingen, de monumentenzorg, is er ook een directe verbondenheid, die er al was in de zomer van 1975 toen B&W een commissie stadsherstel in het leven riep die tot taak kreeg het gemeentebestuur te adviseren bij de besteding van het geld uit het Fonds Stadsherstel. Maar dat hoofdstuk laat ik graag over aan wethouder Versluijs en onze 'monumentenman' Gerard Hoogerwaard.

Theo J. Poelstra, gemeentearchivaris van Vlaardingen, 1971-1989. (Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

De huidige voorzitter van de HVV: Wout den Breems.
(Foto: collectie HVV)

Een sfeervolle dia van het Emaus, toen het verkeer nog door kon rijden naar de Kortedijk. Rechts is nog een deel zichtbaar van de Baauwstraten.
(Foto: collectie HVV, circa 1970)

Ledental
Bij het Stadsarchief weten we niet alles, maar we kunnen wel heel veel vinden. Zo weet ik dat de HVV, begonnen met 90 leden en een subsidie van de gemeente van 300 gulden, een flinke ontwikkeling heeft doorge-

maakt van het duizendste lid in 1991 via maar liefst 1.565 in het topjaar 2002, tot circa 1.250 nu. Wat me daarbij opvalt, is dat zo’n 20% daarvan buiten Vlaardingen woont. Eenmaal Vlaardinger, altijd Vlaardinger dus, ook als je de stad verlaat.

1967	90
1968	193
1969	231
1970	221
1971	230
1972	196
1973	198
1974	182
1975	210
1976	246
1977	260
1978	298
1979	330
1980	404
1981	430
1982	477

Het nog maar kort gereed gekomen Liesveldviaduct wordt hier nog gebruikt als (gratis!) parkeerplaats. Op de voorgrond een van de beruchte en thans verdwenen voetgangerstunnels.
(Foto: J. van der Heul, collectie HVV)

1983	523
1984	525
1985	557
1986	623
1987	673
1988	744
1989	805
1990	899
1991	975
1992	1070
1993	1140
1994	1140
1995	1154
1996	1131
1997	1147
1998	1204
1999	1246
2000	1496
2001	1546
2002	1565
2003	1475
2004	1468
2005	1428
2006	1392
2007	1345

2008	1324
2009	1350
2010	1368
2011	1376
2012	1350
2013	1325
2014	1308
2015	1264

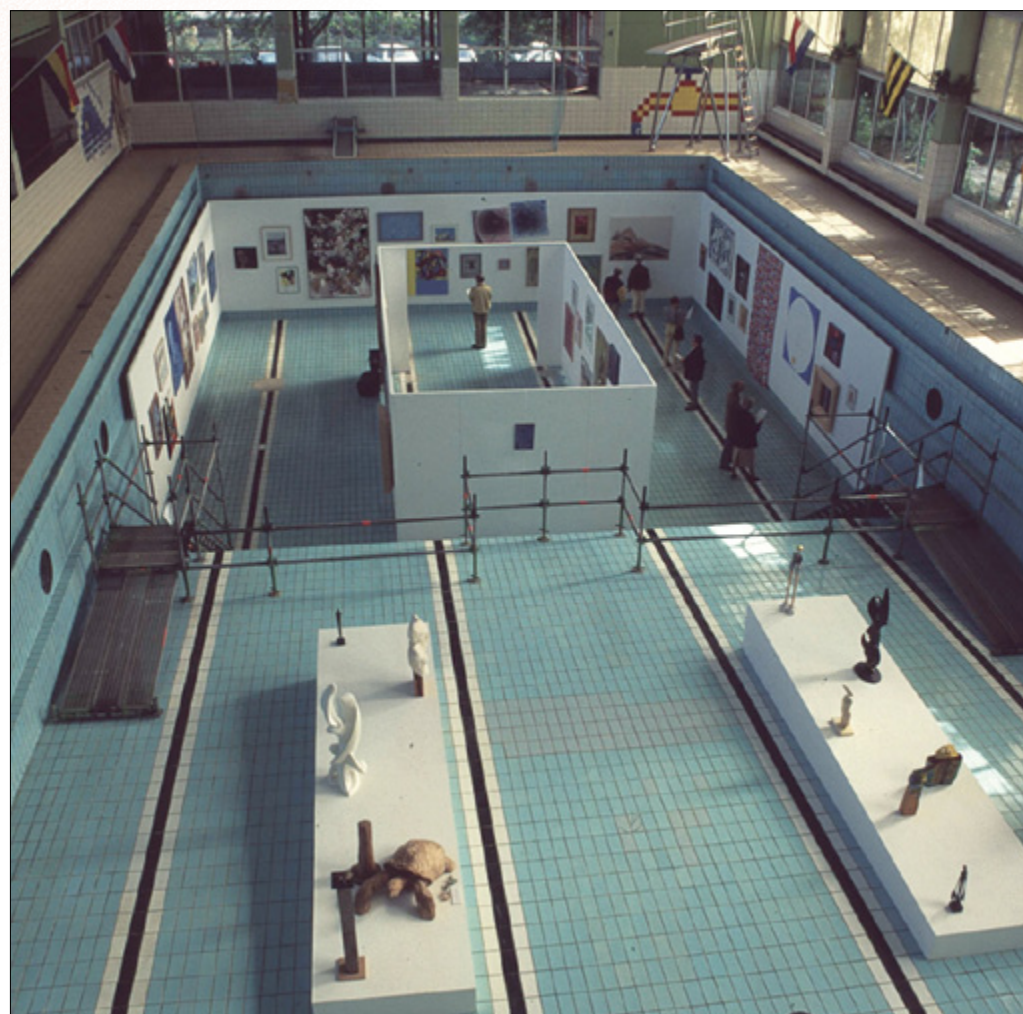
Tot slot
Ik wens het de jarige HVV net na het uitkomen van haar veertigste Jaarboek toe, dat haar inbreng mogelijk en gewaardeerd blijft. Dat geldt alle manieren waarop zij haar steentje bijdraagt, zoals in het TijdSchrift van de vereniging, in de diverse commissies en in de advisering van de gemeente op het terrein van de monumentenzorg. En ik spreek de wens uit dat wij van het Stadsarchief nog heel lang vruchtbaar met de HVV mogen blijven samenwerken. Tot nut en genoegen van de stad, van onze burgers en ook van velen daarbuiten.

Een winters tafereel
vanaf de Maassluis-
sedijk, met uitzicht op
de Twee Vriendenstraat
en het Slaavenburg.
Rechts is nog iets te
zien van Brobbel's
Kolenhandel.
(Foto: collectie HVV,
fotograaf onbekend).

Voordat het Kolpabad
in 1997 werd gesloopt
hadden kunstenaars
in het 'Diepe' en in
het '90' een expositie
ingericht.
(Foto: G.L. de Losanne,
collectie HVV)

In de Blois van Tres-
longstraat kwam in
de winterjaren '70 de
kerstman nog met ijs
langs.
(Foto: G. Kalkman,
collectie HVV)

De sloop is begonnen.
Toen men aan het
pand Westhavenplaats
26 (het uitstekende
pand) begon, konden
de Vlaardingers het
niet langer aanzien en
richtten zij de HVV op.
(Foto: collectie HVV,
fotograaf onbekend)

25 jaar ServiceTeam Vlaardingen

Arjan Romers

Op 9 september was het 25 jaar geleden dat ServiceTeam Vlaardingen, toen nog met de tussenvoeging VVV, werd opgericht. Op de zolder bij Jan Anderson, na afloop van de 2e Vlaardingse Open Monumentendag, besloten een aantal deelnemers aan 'Ken Uw Stad' om hun opgedane kennis niet verloren te laten gaan. Anno 2016 is het ServiceTeam Vlaardingen nog steeds actief, en zijn zowel Ken Uw Stad als de Open Monumentendag niet meer weg te denken. Een bijzondere vereniging, ontstaan uit 2 bijzondere initiatieven.

Hoe het begon

Eind jaren '80 werd de VVV, tot dan een onderdeel van de gemeente, een zelfstandige organisatie. Een aantal vertegenwoordigers

uit het plaatselijke bedrijfsleven, maar ook uit de onderwijs- en cultuursector, zette zich onder leiding van de toenmalige Vlaardingse wethouder Agnes van Ardenne in om een zelfstandige VVV van de grond te tillen. Er volgde een brainstormsessie om 'iets voor Vlaardingen' te organiseren. Jan Anderson kwam met het idee om een cursus over Vlaardingen te beginnen, met als doel Vlaardingen wat trotser te maken op hun stad. Dat gevoel ontbrak naar zijn mening, mede door de slechte reputatie die de stad vanwege de milieuproblematiek toen had. Zo ontstond de Vlaardingen-cursus 'Ken Uw Stad', die in het najaar van 1990 van start ging.

Eveneens in 1990 werd een ander initiatief genomen: Arie Ouwendijk nam, bij gelegenheid van het 200-jarig bestaan van Molen Aeolus, het organiseren van een Vlaardingse

Deelnemers verzamelen zich op de Markt voor de bloesemtocht.

Open Monumentendag ter hand. Deze dag, waarop ook een kleine 20 andere monumenten geopend waren, werd een groot succes. De winkeliersvereniging 'Vlaardinger-ambacht/Onder de Molen' vroeg Arie daarom ook in 1991 een Open Monumentendag te organiseren, mede omdat het 50 jaar geleden was dat Vlaardinger-Ambacht werd samengevoegd met Vlaardingen. Samen met stadsarchivaris Harm Jan Luth werd een ambitieus programma bedacht, waarvoor echter wel wat hulp nodig was.

Arie besloot die hulp bij de deelnemers aan 'Ken Uw Stad' te werven. Dat lukte, en in de zomer van 1991 werd een aantal enthousiaste deelnemers door Jan Anderson ingewijd in het rondleiden door Vlaardinger-Ambacht en over de Begraafplaats Emaus. Na afloop van de Open Monumentendag bleek dat de gidsen graag meer met hun kennis wilden doen. En zo was het ServiceTeam VVV Vlaardingen geboren: Een team van vrijwilligers dat diensten (service) verleent voor de VVV Vlaardingen.

Hoe het verder ging

In 1992 werd officieel de 'Vereniging ServiceTeam Vlaardingen' opgericht, maar de band

met de VVV bleef nauw. Na Ambacht volgden ook wandelingen door andere delen van de stad, en leden van het ServiceTeam gingen aan de slag bij de Vlaardingse musea, waaronder het inmiddels opgeheven Archeologisch en Bouwhistorisch Museum. Ook werd de organisatie van 'Ken Uw Stad' overgenomen. Regelmatig bleken er oud-deelnemers interesse te hebben om ook actief te worden in het ServiceTeam, en de vereniging groeide uit tot ruim 30 leden.

In de loop der jaren werden nieuwe activiteiten ontwikkeld, zoals torenbeklimmingen en rondleidingen door het stadhuis en het Visserijmuseum. De stadswandelingen werden uitgebreid met een Sagen & Legendentocht en een wandeling door het Rivierzone-gebied. De Vlaardingers werden uitgedaagd met een Ken Uw Stad Kwis, en er kwam een Bloesemtocht (later omgedoopt tot Lentefietstocht, omdat de bloesem steeds vaker vroeger of later kwam dan de tocht). In 2003 verscheen in Libelle een artikeltje over deze tocht, en tot ieders verrassing bleek de Markt vol te staan met fietsers. Natuurlijk bleef ook Open Monumentendag een belangrijke activiteit.

Er werd (en wordt) ook regelmatig door derden een beroep gedaan op de gidsen van het ServiceTeam. Veelal een 'gewone' stadswandeling voor jubilea of bedrijfsuitjes, maar ook aan bijzondere activiteiten, zoals een rondvaart of busrit, wordt graag meegewerkt. Daarnaast werden er voor diverse organisaties speciale wandelingen uitgezet: een 'Historische herfstwandeling' voor de klanten van Jumbo Wuijts en Sportschool Tino Hoogendijk, een 'Archeologiewandeling' voor het VLAK/Helinium, een 'Culinaire wandeling' voor een aantal horecagelegenheden en een wandeling voor Museum Vlaardingen. Maar ook op andere gebieden werd de hulp ingeroepen. Zo ondersteunt een flink aantal ServiceTeam-leden al 10 jaar de schoolprojecten van het Stadsarchief.

Verzelfstandiging

Tot 2013 was het ServiceTeam VVV Vlaardingen een min of meer slapende vereniging, hier en daar gefaciliteerd door de VVV. De activiteiten draaiden al die jaren op nagenoeg dezelfde manier, en werden veelal gecoördineerd door Arie Ouwendijk, wiens kopieerwinkel tevens als aanmeld- en informatiepunt diende.

Vanaf 2013 waren er een aantal ontwikkelingen die daar verandering in brachten. Vanuit de VVV kwam het verzoek de band te formaliseren: ofwel als vrijwilligers ondergebracht bij de VVV, ofwel ingehuurd worden door de VVV. Binnen de leden bestond de wens bestuurlijke zaken beter te regelen, en met Arie's pensionering (en daarbij de sluiting van de winkel) in zicht, kwam mogelijk ook de continuïteit in gevaar. Er werd daarom een werkgroep opgericht om de statuten en het huishoudelijk reglement opnieuw te bekijken, het bestuur werd uitgebreid en de diverse bestuurs- en coördinatorrollen werden verdeeld.

In de loop van 2013 werd duidelijk dat de VVV zou worden opgeheven: het intrekken van een groot deel van de gemeentelijke subsidie en het vertrek van de ANWB-winkel maakten dat een zelfstandige VVV niet langer rendabel was. Vanaf die tijd is het ServiceTeam Vlaardingen volledig zelfstandig. Anno 2016 telt de vereniging 23 leden, die actief zijn in het Stadsarchief, bij Jan Anderson, de organisatie van Open Monumentendag, 'Ken Uw Stad', de Lentefietstocht en natuurlijk als stadsgids.

De toekomst

Ook in 2017 staan 'Ken Uw Stad', de Lentefietstocht, torenbeklimmingen en stadswandelingen op de agenda. De stadswandelingen 'op aanloop' zijn vanaf 2017 iedere eerste zondag van de maand (in januari 2017 op 8 januari). Daarnaast hopen we vele groepen, uit Vlaardingen en daarbuiten, onze mooie stad te kunnen laten zien, met een stadswandeling op maat. Om alle activiteiten draaiende te houden, zijn we op zoek naar nieuwe leden met interesse in de Vlaardingse historie en toekomst.

Meer informatie over de activiteiten is te vinden op www.serviceteam-vlaardingen.nl.

(Met dank aan Arie Ouwendijk.)

Kermis op het Westnieuwland. De jeugd was toen gemotoriseerd met Puch, Tomos, Kreidler en Zundapp. (Foto: G. Kalkman, collectie HVV)

Het in 1951 net geopende nieuwe KOFA-pand aan de Hoogstraat was een bezienswaardigheid: het eerste warenhuis in Vlaardingen! (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

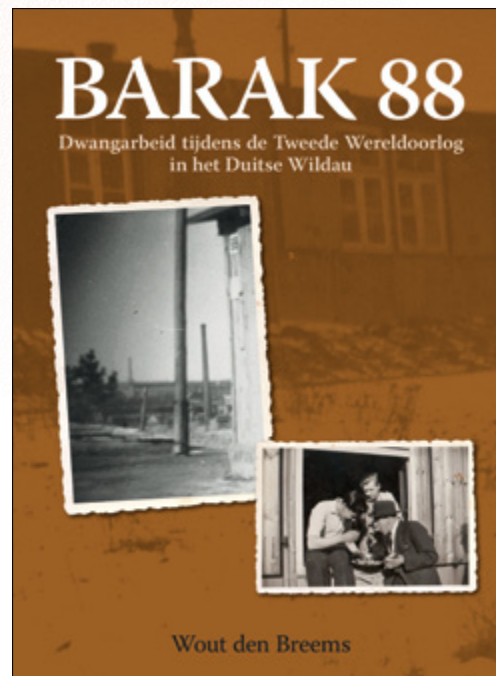

Boekbespreking

Barak 88. Dwangarbeid tijdens de Tweede Wereldoorlog in het Duitse Wildau door Wout den Breems.

De voorzitter van de Historische Vereniging Vlaardingen, Wout den Breems, heeft met de hulp van zijn eigen club een boek uitgebracht. Het is een familiedocument waarin zijn vader een belangrijke rol in speelt. Het boek handelt over de gedwongen tewerkstellingen, de zogenaamde 'Arbeitseinsatz', in het Nederlands 'arbeidsinzet', in Duitsland gedurende Tweede Wereldoorlog. Zijn vader, Jo(han) den Breems, was voor het schrijven ervan 'het uitgangspunt geweest', geeft de auteur aan. "Pa, vertel nog eens over de oorlog in Wildau," schrijft hij. "Tijdens winteravonden stelden wij als kinderen die vraag wel eens en dan vertelde hij ronduit over de drie jaren, dat hij als dwangarbeider tewerkgesteld was in Duitsland." Het vertellen over de leuke en spannende dingen daar, deed Jo wel, over de nare ervaringen van het werken in Wildau liet hij zich niet uit.

Jo den Breems werkte onder andere in de locomotievenfabriek Schwarzkopff in Wildau bij Berlijn. Ook in stedelijke dienstverlenende bedrijven en bij particulieren werden deze dwangarbeiders ingezet. Zij werden ondergebracht in 13 'Abeitslagers' (kampen). In 1945 waren dat ongeveer 10.000 (voornamelijk) mannen, waarvan er 275 uit Nederland kwamen en waaronder zich naar schatting 40 Vlaardingers bevonden. Den Breems was kok in één van de keukens van het kamp. De bewaarde documenten uit die tijd was voor zoon Wout de aanleiding er een boek over te schrijven. Daarbij ging hij niet over één nacht ijs. De bronnenlijst en de gehouden interviews met nog in leven zijnde dwangarbeiders geven dat wel aan. Opvallend is een afschrift van een in het Duits vertaalde brief in de krant 'Blickpunkt' van januari 2016. 'Auf der Suche nach der Familiengeschichte' staat er boven. Den Breems verzoekt daarin de plaatselijke

lezer hem informatie te verschaffen over de genoemde tijd. Dat leverde hem inderdaad gegevens op waaronder twee boeken over de dwangarbeiders in dit regio.

Het geen gevolg geven aan de opdracht zich te melden voor de arbeidsinzet door de bezetter kon grote consequenties hebben voor de betrokkene en zijn familie. 'Op de weigering om naar Duitsland te vertrekken en op onderduiken werden door de Duitse overheersers zware straffen opgelegd, zoals opsluiting in gevangenissen of opvoedingskampen. De omstandigheden waren daar zwaar en men kwam er als een gebroken mens uit,' geeft Den Breems aan. Juist in Vlaardingen had men het afschrikwekkende voorbeeld van het lot van de vele Geuzen, waarvan sommigen de doodstraf kregen voor lichte vergrijpen. Den Breems schrijft: 'Was het dan niet verstandiger voor jezelf en voor je gezin, om dan maar te gehoorzamen en je in opdracht te melden bij het Gewestelijk Arbeidsbureau?' (Na terugkomst zouden vele ervaren dat hun vertrek

naar Duitsland en het werken daar niet door iedereen werd gewaardeerd. Dat was voor betrokkenen een zeer bitter pil!) Vandaar ook het gedeeltelijk zwijgen van Jo den Breems?

Jo den Breems deed in de Vlaardingse Hollandia Melkfabriek ervaring op met koken; om welke reden hij kok werd in het kamp. Zo kon hij zijn stads- en landgenoten soms van een extra portie eten voorzien, waarbij het de Lagerleiding wel eens opviel dat de aardappelvoorraad opvallend snel slonk. Jo gaf dan aan dat dat hem ook opviel. Er werd bedreigd met transport naar en opsluiting in een concentratiekamp bij dat soort vaststellingen. Het oprukken van de Russische troepen aan het einde van de oorlog maakte dat het Duitse fabriekspersoneel werd weggehaald, waardoor de situatie steeds verwarrender werd voor de achterblijvers: minder werk, minder eten en men deed maar wat. Om hen heen bombardeerden de geallieerden Berlijn en omgeving. Ook het kamp in Wildau werd daarbij niet ontzien. Na vele omzwervingen, lopend en met treinen, door Duitsland, Frankrijk, België en Nederland kwam Jo den Breems op 13 juni 1945 weer in Vlaardingen aan.

Als ware het een documentaire zo schrijft Wout den Breems over de dwangarbeiders en hoe het hun verging gedurende de oorlog en de reis terug na de bevrijding. Den Breems heeft dan ook een informatief boek geschreven. Het waren de nog in leven zijnde Ab van Veelen, Piet de Vries, Arie de Reuver en Rier van der Hoek die hun herinneringen deelden voor dit boek. Jaap van der Meiden schreef een uitgebreid dagboek over zijn belevenissen aan het einde van de oorlog. Het werd een belangrijke bron van informatie voor Den Breems want hij putte er rijkelijk uit en het geeft een mooi beeld van de moeilijkheden die de groep ondervond op de lange voettocht naar huis. Afgezien van enkele tekortkomingen leest het boek als een trein en geeft het een goed beeld van de vreselijke periode in onze geschiedenis. De vele foto's verluchtigen het werkstuk en maakt het beschrevene completer. Een mooie aanvulling op wat er zoal over gepubliceerd is.

(Frans Assenberg)

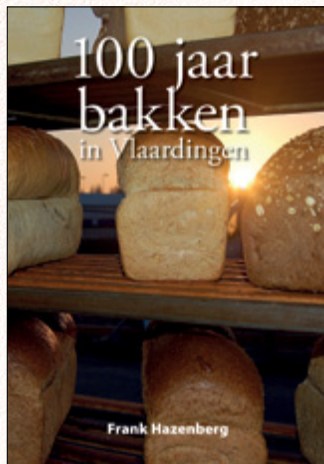

Drie Vlaardingers. Piet de Vries, Jo den Breems en Guus Vleij (vlnr) eten wat.
(Foto: Boek Barak 88)

‘Een rederijersfeest in Vlaardingen’ door Joop van Dorp. Een uitgave van het Streekmuseum Jan Anderson, mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Vlaardingen. Het boek is deel 37 in de serie “van ’t Oft naar ’t Oofd”, 2016.

In het Historisch jaarboek 2000 schreef Joop van Dorp het uitgebreide en rijk geïllustreerde artikel ‘Ansiet leeft’, over het Landjuweel uit 1616, de feestweek van de Vlaardingse rederijerskamer De Akerboom, waaraan collega-kamers uit Haarlem, Amsterdam, Leiden, Zoetermeer, Nootdorp, Gouda, Gorinchem, Delft, Rotterdam, Schiedam, Kethel, ‘s-Gravenzande en Maasland deelnamen. Zeker voor de verderaf wonende rederijers een hele onderneming, want vanuit bijvoorbeeld Haarlem was je niet bepaald in ruim een uur in Vlaardingen, zoals nu.... Omdat het dit jaar dus precies 400 jaar geleden was dat dit literaire festival in Vlaardingen plaatsvond, heeft Joop van Dorp het voor de serie “van ’t Oft naar ’t Oofd” nog een keer, maar wel korter, uit de doeken gedaan. Daarbij zijn ook de fraaie reproducties van de rederijersblazoenen opgenomen. Die blazoenen waren wat nu de vlaggetjes bij voetbalinterlands zijn, maar dan wel even wat mooier! Het waren met het motto van de rederijerskamer beschilderde houten borden, die aan de uitnodigende rederijerskamer werden geschonken. In Vlaardingen hangt de collectie uit 1616 in het oude Stadhuis. In het boekje wordt ook van elk van deze blazoenen een beschrijving gegeven. Voor wie dus niet met het Historisch Jaarboek in de hand in het Stadhuis de blazoenen wil bekijken, kan dat nu met dit handzame

boekje doen.

Te koop voor € 3,50 bij het Streekmuseum Jan Anderson, Museum Vlaardingen en de lokale boekhandel. (Het Jaarboek 2001 is trouwens ook nog steeds bij de HVV te krijgen, voor € 2,50 exclusief portokosten, zie www.hvv-vlaardingen.nl.)

(Eric van Rongen)

“100 jaar bakken in Vlaardingen” is de titel van het 38e deeltje in de serie “Van ’t Oft naar ’t Oofd”. Uitgegeven door het Streekmuseum Jan Anderson. Evenals het deeltje 25 over de IJzerkoekjes, loopt ook nu weer het water je uit de mond. Frank Hazenberg is het wel toevertrouwd om over al dat lekkers te schrijven. Tenslotte heeft hij zelf vele jaren het vak beoefend. Frank schetst een beeld van de grofweg laatste eeuw en wat daarin alzo op het bakkersgebied in Vlaardingen is veranderd. “Waarom was vroeger op iedere hoek van de straat een bakker te vinden en zijn de bakkers nu vrijwel geheel uit het straatbeeld verdwenen? Het samenstellen van het boekje is geen poging om een opsomming te maken van alle Vlaardingse bakkers die stuk voor stuk, zowel ’s nachts als overdag hard werkten om de Vlaardingse monden te voeden, maar meer een hommage aan al die vakbroeders”. Zo schrijft Frank. Nu, dat is de auteur goed gelukt en neemt hij de lezer mee langs de Vlaardingse bakkerijen en laat daarbij een indrukwekkende adreslijst zien. Wie nog niet weet hoe men Vlaardingse Broeder moet bereiden of het boterkoekje ‘Wilhelmientje’ van bakker Lou Boer aan de Hoogstraat moet bakken, wordt met recepten bediend. En dan

de Zeekaak, ook wel Scheepskaak genoemd, ontbreekt niet in het boekje. De kaak was een typisch visserijproduct; erg lang houdbaar, ideaal voor de haringreis. Ook hier weer een recept en daarbij zelf bedenkend een smeertje roomboter met suiker erop, hmm.....!

Maar, o wee, als je als kind de overgebleven kaak na de zeereis aan de kade wist te bemachtigen, dan was de inmiddels hard geworden kaak wel een aanslag op de nog zo tere melkgebitjes.

Verdere wetenswaardigheden over arbeidsomstandigheden en de samenwerking onder de bakkers geven het boekje een extra dimensie over het reilen en zeilen van het bakkersgilde in Vlaardingen. “100 jaar bakken in Vlaardingen” is smullen van de vele illustraties en is zo weer een interessante aanvulling op onze stadsgeschiedenis.

Het eerste exemplaar van het boekje werd op 16 november j.l. uitgereikt aan de heer Lucasen van Royal Steensma Bakery Ingredients v.h. DAMCO aan de Industrieweg. Het is verkrijgbaar in de Vlaardingse boekhandel en bij het Streekmuseum aan de Kethelweg 50. De prijs € 3,50.

(Wout den Breems)

“’t is al ZILVER wat er blinkt’ door Jan Anderson en Hans Bakker. De publicatie is een uitgave van het Streekmuseum Jan Anderson, mede mogelijk gemaakt door de Stichting Jan Anderson en Rita Boon. Het boek is deel 39 in de serie “van ’t Oft naar ’t Oofd”, 2016.

Op zaterdag 29 oktober 2016 werd de gelijknamige tentoonstelling in Museum Vlaardingen geopend. Het boekje pretendeert geen catalogus van de expositie te zijn maar is wel een selectie uit de zilveren gebruiksvoorwerpen van het Streekmuseum. De tentoonstelling werd geopend door de heer Johan ter Molen, voormalig directeur van Paleis Het Loo – Nationaal Museum. In zijn openingswoorden legde de heer Ter Molen uit dat in de negentiende en het begin van de twintigste eeuw de prijs

van zilver niet bijzonder hoog was. Het was daarom een uitermate geschikt materiaal om te laten zien hoe goed je het had.

Op de voorpagina een foto van de zilveren plaquette van de suikerfabriek Hollandia. Op de achterpagina de rekening van juwelier J.H. Loorbach over het jaar 1907. De verzameling is nog nooit vertoond en dat maken zowel de tentoonstelling als het boekje bijzonder.

Hans Bakker zocht het materiaal voor de tentoonstelling uit en maakte ook de foto’s en de beschrijvingen voor het boek.

Het is een goed georganiseerd werkje geworden waarin onder meer penningen, visscheppen, pepermuntdoosjes, breipenhouders en -doppen, naaldenkokers, naairingen en vingerhoeden, zilvergeld, muntdoosjes en munt- ringen, nootmuskaatraspen, kurkentrekkers, roomkommen, schaaltes, snuifdoosjes en sigarenkokers te zien zijn. Ook een Bijbel uit 1875 met een in later tijd gemonteerd zilveren boekslot en hoekbeschermers ontbreekt niet. Bovendien zijn er diverse speldjes en dassenklemmen van Vlaardingse bedrijven en verenigingen te zien.

In het midden van het boekje zijn twee pagina’s gewijd aan voorwerpen van “Burgerman’s verzet” uit de Tweede Wereldoorlog met zilveren lepeltes, armbanden, speldjes, hangers, manchetknopen, ringen en broches.

Kortom, heel veel herkenbare stukken die de familie thuis ook bezat. Het boekje en de tentoonstelling zijn daarom zeer de moeite waard. Als bronnen zijn gebruikt Het Zilverlexicon van Jan Jaap Luijt (uitgeverij Waanders) en Nederlands klein zilver van B.W.G. Wttewaal (uitgeverij A. de Lange B.V.).

De tentoonstelling in Museum Vlaardingen is gratis te bezichtigen tot 1 maart 2017. Het verzorgde boekje telt 40 rijkelijk geïllustreerde pagina’s en is te koop voor € 3,50 bij het Streekmuseum Jan Anderson, Museum Vlaardingen en de lokale boekhandel.

(Gera van der Weijden)

Er komt maar geen einde aan het schrijven van boeken en is Vlaardingen weer een nieuw fraai historisch boek rijker geworden: ‘**Geschilderde muurreclames in Vlaardingen... Toen, ooit en nu**’. Samensteller van het boek, Peter de Jong, is niet onbekend in het Vlaardingse als o.a. gaat om het herstellen van oude muur- en reclame schilderijen. Wie herinnert zich niet zijn inspanningen voor de restauratie van de oude Afrol reclame. Maar ook voor nieuwe reclames, zoals die van BENZO aan de Mozartlaan, draaide hij zijn hand niet om. Aan zijn werk heeft De Jong nu een fraai boekwerk toegevoegd en hij neemt de lezer en ook de kijker mee in de oude Vlaardingse muurreclames. Want het is vooral een uniek kijkboek geworden. Het was veel voorkomend

dat de Vlaardingse winkeliers en o.a. ook de Vlaardingse visserijbedrijven aan hun naam en waren op deze wijze bekendheid gaven. In het boek van De Jong is veel daarvan te bewonderen en is het genieten van de indrukwekkende hoeveelheid foto's van reclames op daken, winkelruiten, muren en gevels uit onze stadshistorie.

Het rijk geïllustreerde boek is vorm gegeven door Arno Bauman en uitgegeven door de Stichting KunstKeten. Het boek is verkrijgbaar bij de Vlaardingse boekhandel en kost € 15,-
ISBN: 978-90-819767-2-5
(Wout den Breems)

Peter de Jong in actie
aan de Afrol.
(Foto: Wout den
Breems)

Ledenactiviteiten

Het nieuwe jaar nadert met rasseschreden. Daarom ook nu weer wat informatie over de komende Ledenactiviteiten van onze vereniging.

Allereerst nog een wat late aankondiging – hopelijk bereikt dit Tijd-Schrift u daarvoor nog op tijd:

Op **dinsdagavond 13 december** is er een ingelaste bijeenkomst, die aansluit op de thema-tentoonstelling in het Streekmuseum van Jan Anderson aan de Kethelweg 51 in Ambacht. Daar is tot en met januari een expositie te zien over de Rederijkers-spelen, zoals die in 1616 in Vlaardingen werden gehouden. Jan stelt graag nog voor onze vereniging een avond-openstelling in, en zal dan ook aan de hand van beeldmateriaal graag nog het één en ander vertellen over die spelen, waaraan we tijdens de Open Monumentendag na 400 jaar nog even aandacht besteedden.

50 Historische Vereniging Vlaardingen

1 9 6 7 - 2 0 1 7

De volgende bijeenkomst is een héél bijzondere: ons 50-jarig jubileum. Elders in dit Tijd-Schrift treft u een uitnodiging aan met het programma van ons 10e Lustrum, op **zaterdag 21 januari**, wederom te houden in het Lentiz GeuzenCollege aan het Geuzenplein, naast het NS-station Vlaardingen-West. Van 11 – 4 uur bent u er bijzonder hartelijk welkom, en ook niet-leden zien we op die gelegenheid graag langskomen!

Op **dinsdagavond 28 februari** houden we in De Joon aan de Westhavenkade (tegenover Museum Vlaardingen) een avond over “Twee iconen uit de Gouden Eeuw: de trekschuit en de Nachtwacht”. Spreker is Willy Atema,

cultuurhistorica. Het motto van haar bureau ‘Kunst en Kunde’ luidt ‘De kunsthistorie is er niet om uw opvattingen over kunst te bevestigen, maar om uw opvattingen en visie op de visuele wereld te verruimen’ (zie www.kunst-Enkunde.nl).

Tot slot wordt op **dinsdagavond 11 april** onze 50e jaarlijkse Algemene Ledenvergadering gehouden – aanvang 20.00 uur in Lentiz Groen van Prinsterer Lyceum aan de Rotterdamseweg.

Na de pauze zal Frits van Ooststroom u iets vertellen over ‘*Den verdienstelijken burger Anthony Knottenbelt*’, naar het artikel wat hij maakte voor ons Jaarboek 2016.

Tot zover het programma voor het komende half jaar. Naast de lezingen plannen we natuurlijk ook weer onze jaarlijkse busreis, waarbij we interessante plekken aandoen. De komende reis staat gepland op **zaterdag 1 juli**, zodat we zowel de data van de Midden-Delflanddagen als van het VL Loggerfestival niet in de weg zitten. Meer info in ons volgende Tijd-Schrift, dat in maart verschijnt.

Geïnteresseerd naar meer historische informatie? Luister dan zaterdags van 10 – 11 uur (herhaling op zondag van 12 – 13 uur) naar ‘Oud-Vlaardingen’ op Omroep Vlaardingen. Of neem deel aan de cyclus ‘Ken uw Stad’ (van het ServiceTeam Vlaardingen). Informatie: www.ken-uw-stad.nl. Begin februari gaat (op de maandagavond) de volgende editie weer van start.

Met vriendelijke groet namens de werkgroep Ledenactiviteiten:
Arie Ouwendijk
(info: 0655 532 655).

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl
e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Achterwaarts begrijpen om voorwaarts te kunnen leven

De periode tussen de veertig en zestig jaar beschouwt men als de middelbare leeftijd. De Historische Vereniging Vlaardingen wordt vijftig jaar. Het is daarom goed te bedenken dat er een kans van ongeveer 20% bestaat om in de crisis van de middelbare leeftijd terecht te komen. Zich dat realiseren kan problemen voorkomen.

Binnenkort lijkt zich een generatiewisseling binnen het bestuur af te tekenen. Bij generatiewisseling binnen familiebedrijven is het vaak bij de eerste generatie verwerven, bij de tweede *erven* en de derde *bederven*. Zich dat realiseren kan problemen voorkomen

Veranderingen kunnen leiden tot een identiteitscrisis. De familie Doorsnee werd de familie Smartphone. We liepen naar de kruidenier in de Eendrachtstraat. Met de auto gaan we naar de supermarkt in De Loper. Vroeger was er Vlaggetjesdag. Nu is er de Geuzenherdenking. Zich het verleden realiseren kan problemen voorkomen.

Verhalen van vroeger verdienen verteld te blijven worden, juist om de toekomst voor de jongeren open te leggen. Jongeren zouden benul moeten hebben van hoe eerdere generaties leefden omdat het mede hun identiteit bepaalt. Misschien rook ook hun wiegje heel in de verte toch nog wel een beetje naar haring. Zich het verleden realiseren kan identiteitsproblemen voorkomen.

Juist wie bij de tijd wil blijven kan historisch besef gebruiken. Kierkegaard zei:
“Je moet het leven achterwaarts begrijpen om het voorwaarts te kunnen leven.”

Wijs de jongere generatie op het belang van voorwaarts te kunnen leven en wijs ze op de mogelijkheid lid te worden van de Historische Vereniging Vlaardingen, website www.hvv-vlaardingen.nl, e-mailadres info@hvv-vlaardingen.nl.

